PROVÁDĚCÍ NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) 2021/2082

ze dne 26. listopadu 2021,

kterým se stanoví mechanismy uplatňování nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 376/2014, pokud jde o společný evropský systém klasifikace rizik

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 376/2014 ze dne 3. dubna 2014 o hlášení událostí v civilním letectví, analýze těchto hlášení a navazujících opatřeních a o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 996/2010 a zrušení směrnic Evropského parlamentu a Rady 2003/42/ES, nařízení Komise (ES) č. 1321/2007 a nařízení Komise (ES) č. 1330/2007 ([1]), a zejména na čl. 7 odst. 7 uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) V souladu s nařízením (EU) č. 376/2014 jsou členské státy a Agentura Evropské unie pro bezpečnost letectví (dále jen „agentura“) povinny zavést vlastní mechanismus nezávislého shromažďování, hodnocení, zpracování, analýzy a uchovávání údajů o událostech souvisejících s bezpečností letectví. Příslušné orgány členských států musí vypracovávat hlášení událostí na základě údajů o událostech a uchovávat je ve vnitrostátní databázi. Také agentura má povinnost vypracovávat hlášení událostí na základě údajů o událostech a uchovávat je v databázi.

(2) V souladu s čl. 9 odst. 1 nařízení (EU) č. 376/2014 se členské státy a agentura účastní výměny informací tím, že veškeré informace související s bezpečností uložené v jejich příslušných databázích pro podávání hlášení zpřístupní prostřednictvím evropské centrální evidence.

(3) V souladu s nařízením (EU) č. 376/2014 musí hlášení událostí obsahovat klasifikaci bezpečnostního rizika, která podléhá posouzení příslušnými orgány členských států či agenturou, a musí být předána do evropské centrální evidence. Aby byla hlášení událostí obsažená v evropské centrální evidenci klasifikována harmonizovaným způsobem, měly by příslušné orgány členských států a agentura zajistit, aby klasifikace v těchto hlášeních byla stanovena v souladu se společným evropským systémem klasifikace rizik (ERCS) stanoveným v nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2020/2034 ([2]).

(4) Nyní je nezbytné stanovit mechanismy harmonizovaného a důsledného uplatňování systému ERCS agenturou a členskými státy.

(5) Pokud hlášení událostí obsahuje klasifikaci rizik určenou za použití jiných metodik než ERCS, měly by příslušné orgány členských států nebo agentura klasifikovat riziko dotčené události v souladu s ERCS, jak je vymezen v nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2020/2034.

(6) V případech, kdy se příslušné orgány členských států nebo agentura rozhodnou použít převodní postup pro převedení klasifikace rizik uvedené v 5. bodě odůvodnění na klasifikaci ERCS a pokud jsou těmito metodikami ARMS-ERC 4x4 nebo RAT „ATM celkem“, měly by příslušné orgány členských států nebo agentura použít postup přímého převodu stanovený v tomto nařízení.

(7) Pokud není postup přímého převodu stanovený v příloze použitelný, mělo by být příslušným orgánům členských států a agentuře umožněno používat jiné postupy převodu za podmínky, že je dosaženo rovnocenné klasifikace ERCS.

([1]) Úř. věst. L 122, 24.4.2014, s. 18.

([2]) Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2020/2034 ze dne 6. října 2020, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 376/2014, pokud jde o společný evropský systém klasifikace rizik (Úř. věst. L 416, 11.12.2020, s. 1).

(8) Pro zajištění účinného uplatňování systému ERCS je nezbytné jeho průběžné sledování a vylepšování. Je nezbytné, aby pro toto sledování a vylepšování byla stanovena podrobná pravidla, a při tomto přezkumu a sledování by měla být Komisi nápomocna agentura. Za tímto účelem by členské státy měly v předepsaných lhůtách podávat agentuře a Komisi pravidelné zprávy o používání ERCS a jeho posouzení.

(9) Příslušné orgány členských států a agentura se musí na uplatňování ERCS připravit, konkrétně přizpůsobením svých interních postupů a případným přidělením dalších zdrojů. Podle čl. 24 odst. 3 nařízení (EU) č. 376/2014 se však článek 7 odst. 2 uvedeného nařízení, který stanoví používání ERCS členskými státy a agenturou, použije, jakmile vstoupí v platnost akty v přenesené pravomoci a prováděcí akty, kterými se specifikuje a vytváří společný ERCS. Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2020/2034, kterým se definuje ERCS, již vstoupilo v platnost dne 31. prosince 2020. Proto není možné odložit použitelnost povinnosti využívat ERCS na datum následující po datu vstupu tohoto nařízení v platnost. Navíc pro účely každoroční bezpečnostní zprávy, kterou vydává agentura v souladu s čl. 72 odst. 7 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1139 ([3]), je nezbytné, aby hlášení událostí nahraná během období jednoho roku do evropské centrální evidence byla opatřena skóre harmonizovaným způsobem. Povinnost klasifikovat události v souladu s ERCS by se měla začít uplatňovat ode dne vstupu tohoto nařízení v platnost. Toto nařízení by proto mělo vstoupit v platnost dne 1. ledna 2023.

(10) Opatření stanovená tímto nařízením jsou v souladu se stanoviskem výboru zřízeného podle článku 127 nařízení (EU) 2018/1139,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Předmět

Toto nařízení stanoví mechanismy uplatňování společného evropského systému klasifikace rizik (dále jen „ERCS“) stanoveného v nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2020/2034.

Článek 2

Definice

Pro účely tohoto nařízení se použijí definice uvedené v článku 2 nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2020/2034.

Použijí se rovněž tyto definice:

1) „metodikou ARMS-ERC“ se rozumí metodika vyvinutá odvětvovou pracovní skupinou ARMS (Airline Risk Management Solutions) pro posuzování provozních rizik;

2) zkratkou „ATM“ se rozumí uspořádání letového provozu ve smyslu čl. 2 bodu 10 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 549/2004 ([4]);

3) „skórem závažnosti ATM vzduch“ se rozumí ta část metodiky RAT, která posuzuje událost z hlediska provozu ve vzduchu;

4) „skórem závažnosti ATM země“ se rozumí ta část metodiky RAT, která posuzuje výkonnost (postupy, vybavení, lidský faktor) systému ATM;

([3]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1139 ze dne 4. července 2018 o společných pravidlech v oblasti civilního letectví a o zřízení Agentury Evropské unie pro bezpečnost letectví, kterým se mění nařízení (ES) č. 2111/2005, (ES) č. 1008/2008, (EU) č. 996/2010, (EU) č. 376/2014 a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/30/EU a 2014/53/EU a kterým se zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 552/2004 a (ES) č. 216/2008 a nařízení Rady (EHS) č. 3922/91 (Úř. věst. L 212, 22.8.2018, s. 1).

([4]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 549/2004 ze dne 10. března 2004, kterým se stanoví rámec pro vytvoření jednotného evropského nebe (rámcové nařízení) (Úř. věst. L 96, 31.3.2004, s. 1).

5) „skórem závažnosti ATM celkem“ se rozumí jedno celkové skóre kombinující skóre závažnosti ATM země a skóre závažnosti ATM vzduch;

6) „metodikou RAT“ se rozumí metodika Risk Analysis Tool vyvinutá Eurocontrolem pro klasifikaci událostí souvisejících s bezpečností v oblasti uspořádání letového provozu;

7) „Eurocontrolem“ se rozumí Evropská organizace pro bezpečnost letového provozu, zřízená Mezinárodní úmluvou o spolupráci při zajišťování bezpečnosti leteckého provozu ([5]) ze dne 13. prosince 1960.

Článek 3

Posouzení, změna a schválení klasifikace bezpečnostního rizika

1. Příslušný úřad členského státu nebo agentura posoudí a případně změní a následně schválí klasifikaci bezpečnostního rizika uvedenou v hlášení dotčené události v souladu s ERCS, jak je stanoven v nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2020/2034.

2. Aniž je dotčen odstavec 1, příslušný orgán členského státu nebo agentura použijí při převádění klasifikace bezpečnostních rizik stanovené za použití metodik ARMS/ERC 4x4 nebo RAT „ATM celkem“ postup přímého převodu stanovený v příloze. V případě klasifikací bezpečnostního rizika stanovených pomocí jiných metodik může příslušný orgán členského státu nebo agentura použít postup ručního převodu stanovený v bodě 2 přílohy, nebo jiné postupy převodu, které jsou považovány za vhodné, pokud je dosaženo rovnocenné klasifikace ERCS.

Článek 4

Sledování a vylepšování ERCS

1. Dne 31. března 2026 a poté každých pět let předloží každý členský stát Komisi a agentuře zprávu o používání ERCS.

2. Agentura přezkoumá informace obdržené od členských států v souladu s odstavcem 1 tohoto článku a další informace, které agentura případně obdrží ohledně uplatňování ERCS. Při tomto přezkumu může agentura zohlednit odborné znalosti sítě analytiků bezpečnosti letectví uvedené v čl. 14 odst. 2 nařízení (EU) č. 376/2014 a příslušných skupin odborníků, pokud je agentura zřídí.

Článek 5

Sledování kompatibility s jinými systémy klasifikace rizik

1. Postupy převodu stanovené v příloze podléhají pravidelnému přezkumu agenturou, aby byla zajištěna jejich stálá relevantnost. Tento přezkum může zohlednit odborné znalosti skupiny sítě analytiků bezpečnosti letectví a příslušných skupin odborníků, pokud je agentura zřídí.

2. V příslušných případech členské státy oznámí Komisi a agentuře použití postupu ručního převodu stanoveného v bodě 2 přílohy a dalších postupů převodu uvedených v čl. 3 odst. 2 tohoto nařízení.

Článek 6

Vstup v platnost

Toto nařízení vstupuje v platnost dnem 1. ledna 2023.

([5]) Úmluva upravená protokolem ze dne 12. února 1981 a změněná protokolem ze dne 27. června 1997.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 26. listopadu 2021.

Za Komisi
předsedkyně
Ursula VON DER LEYEN

PŘÍLOHA

Postupy převodu skóre Risk Analysis Tool (RAT) a Aviation Risk Management Solutions – Event Risk Classification (ARMS-ERC) na skóre evropského systému klasifikace rizik (ERCS).

Tato příloha stanoví postupy převodu skóre RAT a ARMS ERC na skóre ERCS ([1]) podle kroku 2 přílohy nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2020/2034.

Následující postupy převodu stanoví buď přímý, nebo ruční převod k získání klasifikace ERCS rovnocenné skóre RAT a/nebo ARMS – ERC v souladu s článkem 3 tohoto nařízení.

1. **PŘÍMÝ PŘEVOD**

Povinný postup převodu se skládá z následujících dvou sledů kroků:

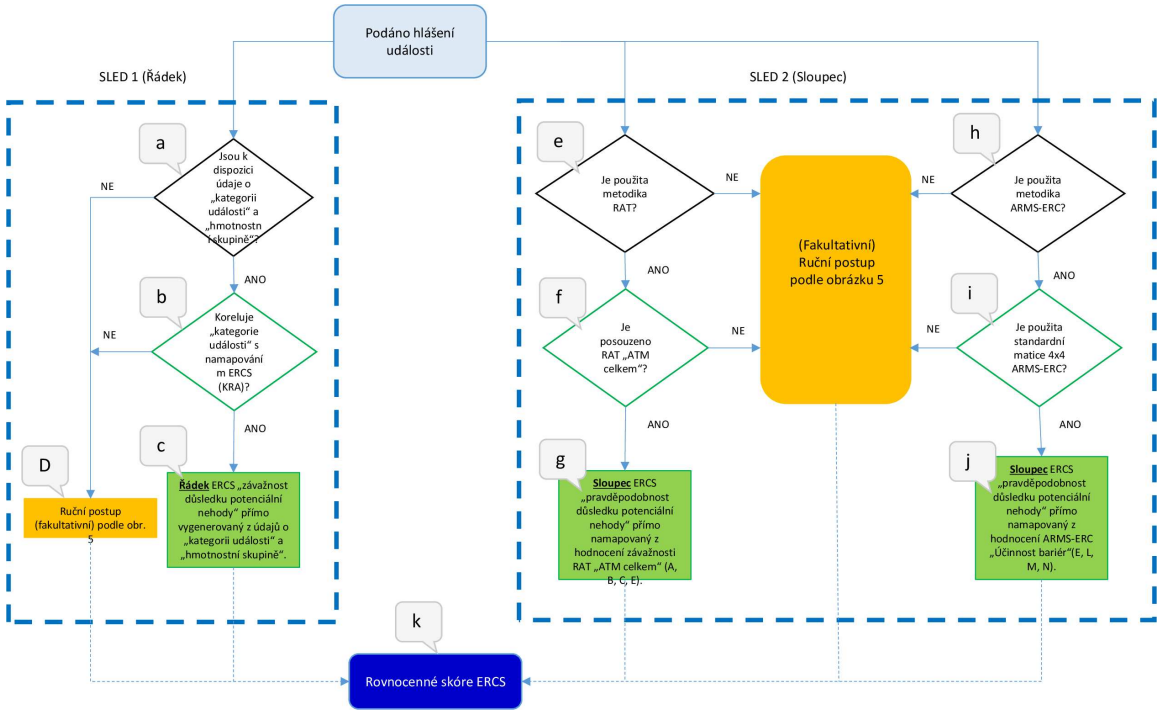
— Sled 1 – přímý převod, jehož výsledkem je skóre závažnosti ERCS.

— Sled 2 – přímý převod, jehož výsledkem je skóre pravděpodobnosti ERCS.

Postupy převodu jsou schematicky vyobrazeny na obrázku 1. Postup začíná polem „Podáno hlášení události“ a končí polem „Rovnocenné skóre ERCS“. Přerušované čáry na obrázku 1 značí, že pro každý výsledek postupu je nutný pouze jeden zdroj.

Obrázek 1

Postupy převodu

1.1. ***SLED 1 – Skóre závažnosti ERCS***

a. **Informace o „kategorii události“ a „hmotnostní skupině“**

— Pokud hlášení události obsahuje informace o „kategorii události“ a „hmotnostní skupině“, pak mohou být tyto informace převedeny do skóre ERCS „Závažnost důsledku potenciální nehody“. Dalším krokem je (b) podle obrázku 1.

([1]) Skóre ERCS je dvoumístná hodnota, přičemž na prvním místě se nachází písmenná hodnota, která je výsledkem výpočtu závažnosti události (skóre závažnosti A až X), a na druhém místě číselná hodnota z výpočtu odpovídajícího skóre události (pravděpodobnost).

— Pokud hlášení události neobsahuje informace o „kategorii události“ nebo „hmotnostní skupině“ nebo žádnou z těchto informací, pak přímý převod není možný. Použije-li se ruční převod popsaný v bodě 2 této přílohy, pak je dalším krokem (D) podle obrázků 1 a 5.

b. **Převod „kategorie události“ a nejrizikovějších faktorů ERCS**

— Pokud „kategorie události“ hlášení události přímo odpovídá jednomu z nejrizikovějších faktorů definovaných v bodě 1.2 přílohy nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2020/2034, pak je dalším krokem (c) podle obrázku 1.

— U hlášení události s „kategoriemi události“ jinými než nejrizikovější faktory ERCS nedochází k přímému převodu. Použije-li se ruční převod popsaný v bodě 2 této přílohy, pak je dalším krokem (D) podle obrázků 1 a 5.

c. **Skóre ERCS „Závažnost důsledku potenciální nehody“ – přímý převod**

— Pokud hlášení události obsahuje informace o „kategorii události“ a „hmotnostní skupině“, pak se skóre závažnosti na příslušné skóre ERCS „Závažnost důsledku potenciální nehody“ převede přímo. Výsledkem je (k), který dává první znak odpovídající písmenné hodnotě, která je výsledkem výpočtu závažnosti události (skóre závažnosti A až X).

1.2. ***SLED 2 – Skóre pravděpodobnosti ERCS***

e. **Hlášení události se skóre RAT**

Pokud bylo hlášení události přiřazeno skóre podle metodiky RAT ([2]):

— Hlášení události se skóre závažnosti RAT „ATM celkem“ mohou být do sloupců pravděpodobnosti ERCS namapovány přímo, jak je vysvětleno v bodě (g) podle obrázku 2.

— Hlášení události, která mají pouze skóre závažnosti RAT „ATM země“ ([3]), musí být na skóre pravděpodobnosti ERCS převedena ručně. Použije-li se ruční převod popsaný v bodě 2 této přílohy, pak je dalším krokem (L) podle obrázku 5.

— U hlášení události označených jako „událost specifická pro ATM“ není převod mezi skóre RAT a ERCS možný.

f. **Skóre závažnosti RAT „ATM celkem“**

— Pokud hlášení události obsahuje skóre závažnosti „ATM celkem“, je dalším krokem (g) podle obrázku 1.

g. **Sloupec ERCS „Pravděpodobnost důsledku potenciální nehody“ převedený z hodnoty RAT „ATM celkem“ (platí jen pro hodnoty A, B, C, E)**

U hlášení události s klasifikací (A, B, C, E) skóre závažnosti „ATM celkem“ se použije následující přímý převod na kategorie pravděpodobnosti ERCS:

([2]) Metodika RAT klasifikuje události související s uspořádáním letového provozu. Metodika RAT nehodnotí nehody, nýbrž jen měří, jak blízko měla událost související s ATM ke vzniku nehody. Metodika RAT je rozdělena do několika hlavních prvků (např. „ATM země“, „ATM vzduch“), přičemž každý z nich poskytuje část vstupních údajů pro konečné skóre závažnosti RAT „ATM celkem“. Aby mohlo být stanoveno skóre závažnosti „ATM celkem“, musí být k dispozici jak skóre závažnosti „ATM země“, tak skóre závažnosti „ATM vzduch“.

([3]) „Závažnost“ podle metodiky RAT označuje, jak vážná byla skutečná událost ve srovnání s jinými událostmi. Metodika RAT určuje „závažnost“ na základě posouzení obran/bariér.

Obrázek 2

Převod skóre závažnosti RAT „ATM celkem“ na skóre pravděpodobnosti ERCS.

Kategorie pravděpodobnosti podle ERCS

			E		C		B		A	
Odpovídající skóre bariéry	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
Součet vah bariér	17–18	15–16	13–14	11–12	9–10	7–8	5–6	3–4	1–2	0
Pravděpodobnost	10^{-9}	10^{-8}	10^{-7}	10^{-6}	10^{-5}	10^{-4}	10^{-3}	10^{-2}	10^{-1}	1
Popis	Předpokládá se selhání zbývajících bariér v 1 z 1 000 milionů případů	Předpokládá se selhání zbývajících bariér v 1 ze 100 milionů případů	Předpokládá se selhání zbývajících bariér v 1 z 10 milionů případů	Předpokládá se selhání zbývajících bariér v 1 z 1 milionu případů	Předpokládá se selhání zbývajících bariér v 1 ze 100 000 případů	Předpokládá se selhání zbývajících bariér v 1 z 10 000 případů	Předpokládá se selhání zbývajících bariér v 1 z 1 000 případů	Předpokládá se selhání zbývajících bariér v 1 ze 100 případů	Předpokládá se selhání zbývajících bariér v 1 z 10 případů	Skutečné nehody

h. **Hlášení události klasifikované pomocí metodiky ARMS-ERC**

— U hlášení události, kterým bylo přiřazeno skóre podle ARMS-ERC, je dalším krokem (i) podle obrázku 1.

— U hlášení události, kterým nebylo přiřazeno skóre podle ARMS-ERC, je dalším krokem (M) podle obrázku 5.

i. **Standardní matice 4x4 ARMS-ERC**

Pokud je pro přiřazení skóre hlášení události použita matice 4x4 ARMS-ERC uvedená na obrázku 3, je dalším krokem (j) podle obrázku 1.

Obrázek 3

Standardní matice 4x4 ARMS-ERC

Otázka 2

Jaká byla účinnost zbývajících bariér mezi touto událostí a nejpravděpodobnějším scénářem nehody?

Účinná	Omezená	Minimální	Neúčinná
50	102	502	2500
10	21	101	500
2	4	20	100
1			

Otázka 1

Pokud by tato událost vyvrcholila nehodou, jaký by byl její nejpravděpodobnější důsledek?

Katastrofická nehoda	Ztráta letadla nebo ztráty na životech (3 nebo více)
Závažná nehoda	1 nebo 2 ztráty na životech, mnoho vážných zranění, závažné škody na letadle.
Menší zranění nebo škody	Méně závažná zranění, menší škody na letadle.
Důsledek bez nehody	Nedošlo k žádné potenciální škodě ani zranění.

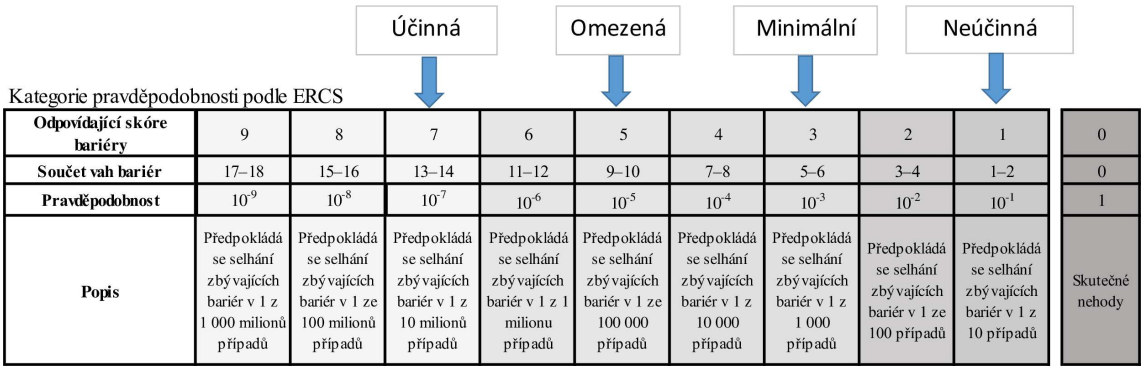
Typické scénáře nehod
Ztráta kontroly nad letadlem, kolize ve vzduchu, nezvladatelný požár na palubě, výbuchy, celkové selhání konstrukce letadla, kolize s terénem.
Kolize na pojezdové dráze ve velké rychlosti, zranění při závažných turbulencích.
Nehoda při vytlačování letadla ze stání, menší škody způsobené povětrnostními vlivy.
Jakákoli událost, která nevyvrcholila nehodou, přestože má případné provozní dopady (např. odklon, zpoždění, nevolnost cestujícího).

j. **Skóre ERCS „Pravděpodobnost důsledku potenciální nehody“ – přímý převod**

Pokud hlášení události obsahuje hodnocení ARMS „Účinnost bariér“, pak se pro stanovení skóre ERCS „Pravděpodobnost důsledku potenciální nehody“ použije přímý převod na matici ERCS.

Obrázek 4

Převod ARMS-ERC na kategorie pravděpodobnosti ERCS.

Odpovídající skóre bariéry	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
Součet vah bariér	17–18	15–16	13–14	11–12	9–10	7–8	5–6	3–4	1–2	0
Pravděpodobnost	10^{-9}	10^{-8}	10^{-7}	10^{-6}	10^{-5}	10^{-4}	10^{-3}	10^{-2}	10^{-1}	1
Popis	Předpokládá se selhání zbývajících bariér v 1 z 1 000 milionů případů	Předpokládá se selhání zbývajících bariér v 1 ze 100 milionů případů	Předpokládá se selhání zbývajících bariér v 1 z 10 milionů případů	Předpokládá se selhání zbývajících bariér v 1 z 1 milionu případů	Předpokládá se selhání zbývajících bariér v 1 ze 100 000 případů	Předpokládá se selhání zbývajících bariér v 1 z 10 000 případů	Předpokládá se selhání zbývajících bariér v 1 z 1 000 případů	Předpokládá se selhání zbývajících bariér v 1 ze 100 případů	Předpokládá se selhání zbývajících bariér v 1 z 10 případů	Skutečné nehody

k. **Rovnocenné skóre ERCS**

Skóre ERCS „Závažnost důsledku potenciální nehody“ a „Pravděpodobnost důsledku potenciální nehody“ se zkombinují v matici ERCS, výsledkem čehož je rovnocenné skóre ERCS podle kroku 2 přílohy nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2020/2034.

2. **RUČNÍ PŘEVOD**

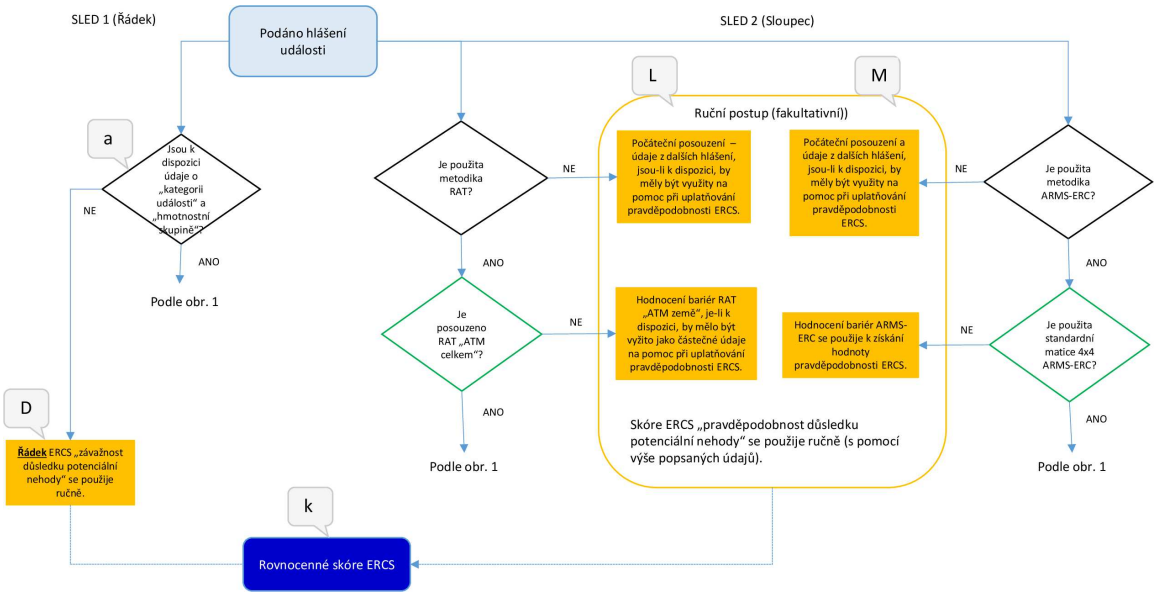
Tento ruční převod se skládá z následujících dvou sledů kroků:

— sled 1 – ruční převod, jehož výsledkem je skóre závažnosti ERCS,

— sled 2 – ruční převod, jehož výsledkem je skóre pravděpodobnosti ERCS.

Obrázek 5

Ruční převod

2.1. ***SLED 1***

D. **Skóre ERCS „Závažnost důsledku potenciální nehody“ – ruční převod**

— Pokud hlášení události neobsahuje informace o „kategorii události“ nebo „hmotnostní skupině“ nebo žádnou z těchto informací, pak se pro stanovení „Důsledku potenciální nehody“ nebo nejrizikovějšího faktoru použije metodika ERCS uvedená v příloze nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2020/2034. Konečným výsledkem je (k), který dává první znak odpovídající písmenné hodnotě, která je výsledkem výpočtu závažnosti události (skóre závažnosti A až X).

2.2. ***SLED 2***

L. **Sloupec ERCS „Pravděpodobnost důsledku potenciální nehody“ – ruční postup**

— U hlášení události obsahujících závažnost „ATM celkem“ neexistuje přímý převod na skóre ERCS „Pravděpodobnost důsledku potenciální nehody“.

Závažnost „ATM země“ však může umožnit částečný převod namapováním postupu posouzení bariéry „ATM země“ a bariéry ERCS definovaného v bodě 2.1.3 přílohy nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2020/2034.

M. **Skóre ERCS „Závažnost důsledku potenciální nehody“ – ruční postup**

Pokud hlášení události pro přiřazení skóre události nepoužívají matici 4x4 ARMS-ERC, je pro výpočet skóre ERCS „Pravděpodobnost důsledku potenciální nehody“ hodnota posouzení bariéry podle ARMC-ERC převedena na posouzení bariéry podle ERCS stanovené v bodě 2.1.3 přílohy nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2020/2034.

k. **Rovnocenné skóre ERCS**

Skóre ERCS „Závažnost důsledku potenciální nehody“ a „Pravděpodobnost důsledku potenciální nehody“ se zkombinují v matici ERCS, výsledkem čehož je rovnocenné skóre ERCS podle kroku 2 přílohy nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2020/2034.